

Nagrody za osiągnięcia w dziedzinie upowszechniania kultury

Bibliotekarze mogą być w sposób szczególny wyróżniani w drodze przyznawania im nagród za osiągnięcia w dziedzinie upowszechniania kultury. Chodzi o nagrody, uregulowane w art. 7a ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2001 r. Nr 13, poz. 123 ze zm.).

Jeżeli chodzi o biblioteki publiczne, które mają zasadniczo status samorządowych instytucji kultury, to zatrudnieni w nim bibliotekarze mogą liczyć po pierwsze na nagrody generowane przez władze samorządowe. Zgodnie bowiem z ust. 1 powyższego artykułu jednostki samorządu terytorialnego, np. gminy, mogą ustanawiać i przyznawać doroczne nagrody za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury. Niewątpliwie aktywność bibliotekarzy (pracowników bibliotek) może być postrzegana jako istotny obszar upowszechniania kultury.

Z powyższego przepisu wynika, że chodzi w tym przypadku o nagrody doroczne, a więc przyznawane tylko raz w roku, po drugie zaś że nagrody tego rodzaju nie muszą być ustanawiane i przyznawane, np. z uwagi na to, że w budżecie danej jednostki samorządu terytorialnego nie zostały przewidziane na ten cel żadne środki albo ze względu na brak zgłoszenia kandydatów do nagrody. Przedmiotowe nagrody mogą być przyznawane m. in. osobom fizycznym (są nimi właśnie bibliotekarze), natomiast jeżeli chodzi o szczegółowe zasady i tryb przyznawania tych nagród oraz ich wysokość, to są one - w zakresie kompetencji jednostek samorządu terytorialnego - określane w drodze uchwały przez właściwe organy samorządowe (por. art. 7a ust. 2 i ust. 3 ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej).

Poza tym bibliotekarze mogą ubiegać się o analogiczne nagrody przyznawane przez właściwych ministrów, czyli zasadniczo przez ministra kultury i dziedzictwa narodowego. W tym zakresie obowiązuje szczególna regulacja, którą jest rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 7 czerwca 2000 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu przyznawania dorocznych nagród za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury oraz ich wysokości (Dz. U. Nr 50, poz. 593). Nagrodę bibliotekarzowi za osiągnięcia w dziedzinie upowszechniania kultury Minister może przyznać z własnej inicjatywy lub na wniosek, który złożony być może m. in. przez instytucję kultury, czyli np. bibliotekę (jej dyrektora), w której zatrudniony jest dany bibliotekarz albo przez jednostkę samorządu terytorialnego, na obszarze której działa biblioteka zatrudniająca zasługującego na ministerialną nagrodę bibliotekarza (por. par. 2 powyższego rozporządzenia).

Minister może przyznać bibliotekarzowi nagrodę o charakterze finansowym lub honorowym (por. par. 1 powyższego rozporządzenia). Nagradzanie przez ministra bibliotekarzy na podstawie przepisów powyższego rozporządzenia poddane zostało przy tym określonym ograniczeniom, tzn.:

- 1) nagroda za całokształt działalności może być przyznana tej samej osobie tylko raz,
- 2) każdy spośród nagrodzonych może otrzymać tylko jedną nagrodę za to samo osiągnięcie,
- 3) najwyższa wartość przyznawanej nagrody finansowej stanowi równowartość dwudziestokrotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia za rok poprzedni, ogłaszanego w Monitorze Polskim przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego zgodnie z art. 5 ust. 7 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (por. par. 8-10 powyższego rozporządzenia).

Dodatkowym wyróżnieniem dla nagrodzonego bibliotekarza jest to, że informacje o przyznanych przez ministra nagrodach podaje się do publicznej wiadomości (por. par. 12 powyższego rozporządzenia).

Rafał Golań

Źródło: „Bibliotekarz” nr 3, 2010 r.